

ΣΕΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ

Του **Κεχαγιά Στέργιου** Διευθυντή του 3ου 6/θ Δ.Σ Ελευθερούπολης, μετεκπαιδευμένου στο πρόγραμμα **Διαχείριση των Φυσικών Καταστροφών και των Τεχνολογικών ατυχημάτων του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.**

«Η Γη, η προσωποποίηση του σκληρού και ακλόνητου άρχισε να σείεται κάτω από τα πόδια μας σαν φελλός πάνω στο νερό... Σε μια μικρή στιγμή του χρόνου δημιουργήθηκε στο μυαλό η ιδέα της ανασφάλειας, τόσο έντονα, που ώρες συλλογισμού και φαντασίας θα ήταν αδύνατο να την έχουν δημιουργήσει» (Κ. Δαρβίνος, αναλογιζόμενος τον καταστρεπτικό σεισμό της 20ης Φεβρουαρίου 1835 στη Χιλή).

Το σχολείο είναι ένας χώρος που φιλοξενεί σε καθημερινή βάση πολλούς νέους ανθρώπους. Όπως είναι γνωστό σε τέτοιους χώρους είναι αυξημένες οι πιθανότητες τραυματισμών ή και θανάτων πολλών ατόμων κατά την διάρκεια ενός σεισμού.

Υπάρχουν αναφορές για θανάτους πολλών εφήβων το 464 π.χ στη Σπάρτη από την κατάρρευση γυμναστηρίου εξαιτίας σεισμικής δόνησης. Εξάλλου έχουν καταγραφεί καταρρεύσεις αλλά και βλάβες σχολείων από σεισμικές δονήσεις όπως στο σχολείο των Βαριάδικων στα Κύθηρα το 1903, των 35 σχολείων μη επισκευάσιμων στην Θεσσαλονίκη το 1978, αρκετών σχολείων κυρίως στα χωριά των Γρεβενών και της Κοζάνης το 1995 αλλά και των 429 σχολικών μονάδων στο λεκανοπέδιο της Αττικής το 1999 σε σύνολο 2465 και οποίες κρίθηκαν ακατάλληλες. Από αυτές οι 427 ήταν επισκευάσιμες και οι 2 κατεδαφιστές, 145 δε από αυτές ήταν νηπιαγωγεία. Έτσι δημιουργήθηκε πρόβλημα στέγασης σε 40.000 περίπου μαθητές το οποίο αντιμετωπίστηκε προσωρινά με συστέγαση σε άλλα σχολεία μέχρι να ολοκληρωθούν οι επισκευές ή να παραδοθούν τα προκατασκευασμένα.

Για να αποφευχθούν οι μεγάλες ανθρώπινες απώλειες πρέπει σε προσεισμική περίοδο να γίνεται εκπαίδευση των μαθητών και των εκπαιδευτικών ώστε να γίνουν βίωμα σε όλους οι

βασικοί κανόνες αυτοπροστασίας αλλά και προστασίας σε επίπεδο ομάδας.

Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να γίνεται όχι ως μάθημα από την έδρα και εντός της τάξης αλλά εφαρμόζοντας σχέδιο έκτακτης ανάγκης για σεισμό εκτελώντας ταυτόχρονα και ασκήσεις ετοιμότητας, έτσι ώστε να δημιουργηθεί στον χώρο της εκπαίδευσης αντισεισμική άμυνα των σχολείων.

Αντισεισμική άμυνα των σχολείων εννοούμε όλες τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν αλλά και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για να πετύχουμε :

- Την ελαχιστοποίηση των ανθρώπινων απωλειών.
- Την προστασία της υλικοτεχνικής υποδομής των κτιρίων
- Την διαμόρφωση ατόμων με αντισεισμική συνείδηση.
- Την ομογενοποίηση συγκεκριμένων ενεργειών εκπαιδευτικών και μαθητών στην περίπτωση σεισμικής δόνησης πριν ,κατά την διάρκεια και μετά τον σεισμό.
- Την σύνταξη σχεδίων έκτακτης ανάγκης και την εκτέλεση ασκήσεων ετοιμότητας.

Στατική επάρκεια του σχολικού κτιρίου

Τα σχολικά συγκροτήματα κατασκευάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντος αντισεισμικού κανονισμού. Φρόνιμο όμως είναι να γίνονται τακτικοί έλεγχοι που αφορούν την εμφάνιση ρωγμών ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα. Πρέπει βέβαια να σημειωθεί ότι τα σχολικά συγκροτήματα κατασκευάζονται για να ικανοποιούν όσο γίνεται περισσότερο τις ανάγκες εκπαιδευτικών και μαθητών(μεγάλο προαύλιο, κατάλληλη σκάλα , έξοδοι κ.λπ. για την ασφαλή διαβίωση των μέσα σε αυτά και την χωρίς προβλήματα ασφαλή εκκένωση των όταν παραστεί ανάγκη.

Τι γίνεται όμως με τα παλαιότερα κτίρια;

Από το σύνολο των σχολικών κτιρίων το 20,9% ήταν ηλικίας 1-10 χρόνων, το 21,3 % κτίρια από 11-20 χρόνων , το 15,1 % κτίρια 21-30 χρόνων και το 40,9% κτίρια άνω των 30 χρόνων. Ιδιαίτερα για τα δημοτικά σε ποσοστό 48,5% ήταν άνω των 40 χρόνων.

Αρκετά από αυτά έχουν πολλές ιδιαιτερότητες όπως: δεν έχουν προαύλιο, βρίσκονται κοντά σε πολυσύχναστους δρόμους ή περιστοιχίζονται από ψηλά κτίρια, και παρουσιάζουν πολλές δυσλειτουργίες στην καθημερινή τους ζωή όπως στην περίπτωση ενός σεισμού.

Άρση δυνητικά επικίνδυνων στοιχείων

Ο κίνδυνος τραυματισμού ή και απώλειας ζωής στην περίπτωση σεισμικής δόνησης δεν προέρχεται αποκλειστικά από μερική ή ολική κατάρρευση κτιρίων, στην προκειμένη περίπτωση σχολείων, αλλά και από τις τυχόν βλάβες που θα υποστεί ο εξοπλισμός τους. Χρησιμοποιώντας την κοινή λογική, εύκολα εντοπίζονται σε όλους τους χώρους ενός σχολείου έπιπλα, αντικείμενα και άλλα είδη εξοπλισμού, τα οποία μπορούν να πέσουν κατά τη διάρκεια εκδήλωσης μιας σεισμικής δόνησης και να τραυματίσουν άτομο, το οποίο βρίσκεται πλησίον τους ή να δημιουργηθεί πανικός, ο οποίος είναι ο χειρότερος σύμβουλος ενεργειών σ' αυτή τη χρονική στιγμή, ακόμα και να εμποδίσουν την έξοδο διαφυγής των μαθητών και εκπαιδευτικών.

Για παράδειγμα, για να υπάρξουν σοβαροί τραυματισμοί δεν είναι ανάγκη να καταρρεύσει ένας ολόκληρος όροφος, αρκεί η πτώση μιας βιβλιοθήκης ή μιας ντουλάπας που βρίσκεται πίσω από ένα γραφείο, το σπάσιμο της τζαμαρίας, η πτώση ενός φωτιστικού ή το σπάσιμο μπουκαλιών με τα χημικά αντιδραστήρια.

Στα σχολεία, στόχος λοιπόν πρέπει να είναι οι **προσεισμικές παρεμβάσεις**, κυρίως με **μέριμνα των εκπαιδευτικών** που ζουν στο χώρο αυτό, ώστε να **μειωθούν οι κίνδυνοι τραυματισμού** των ίδιων και των μαθητών τους.

Στη διαδικασία επισήμανσης δυνητικά επικίνδυνων στοιχείων μπορούν να **λάβουν μέρος και τα παιδιά**. Πολλές φορές εντοπίζουν επικίνδυνα στοιχεία στα οποία οι ενήλικες δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία. Έχοντας πάρει μέρος σε μια τέτοια διαδικασία είναι **προετοιμασμένα και ψυχολογικά** και έτσι ο επόμενος σεισμός δε θα τους προκαλέσει τόσο μεγάλο πανικό και φόβο.

Αυτή η διαδικασία είναι γνωστή ως **άρση δυνητικά επικίνδυνων στοιχείων (άρση επικινδυνοτήτων)**.

Επιγραμματικά θα αναφερθούν, στη συνέχεια, κάποιες ενέργειες για άρση των δυνητικά επικίνδυνων στοιχείων μέσα στα σχολεία, και πιο συγκεκριμένα: στις αίθουσες διδασκαλίας, στο γραφείο των εκπαιδευτικών, στους διαδρόμους και στο προαύλιο.

Αίθουσες διδασκαλίας – Γραφεία εκπαιδευτικών – Διάδρομοι

Αντικατάσταση τζαμιών με τζάμια ασφαλείας. Αν η αντικατάσταση δεν είναι εφικτή ή μέχρι να γίνει να επικολληθούν διαφανείς προστατευτικές μεμβράνες και στις δυο όψεις ώστε στην περίπτωση θραύσης τους να συγκρατηθούν τα θραύσματα και να αποφευχθούν τυχόν τραυματισμοί.

Στερέωση επίπλων, υψηλών με μικρή επιφάνεια στήριξης, με μεταλλικά ελάσματα, ούπατ και βίδες στον τοίχο ώστε να αποφευχθεί πιθανή ανατροπή τους. Η ανατροπή μιας βιβλιοθήκης θα ήταν δυνατόν να τραυματίσει κάποιο άτομο αλλά και να αποκλείσει εξόδους.

Τοποθέτηση βαρέων αντικειμένων καθώς και ευθραύστων αντικειμένων στα κάτω ράφια προθηκών και ντουλαπιών, ώστε σε περίπτωση ανατροπής τους να μην τραυματιστούν τα άτομα που θα βρεθούν πλησίον τους από την πτώση ή την πτώση και κατακερματισμό των αντικειμένων. Στην ίδια κατηγορία δυνητικά επικίνδυνων στοιχείων είναι η τοποθέτηση των βιβλίων στα ανώτερα ράφια.

Για τα ράφια που τοποθετούνται τα βιβλία προτείνεται η τοποθέτηση είτε μπαρών προστασίας, είτε ελαστικών ιμάντων, είτε ακόμα πορτάκια (όχι βέβαια γυάλινα) με σύρτες και μεντεσέδες ασφαλείας, ώστε να εμποδιστεί πιθανή πτώση τους.

Στερέωση των διαφόρων συσκευών ή οργάνων σε βάσεις όπου αυτό είναι δυνατόν. Όταν τοποθετούνται σε μεγάλες επιφάνειες (γραφεία, θρανία κλπ.) στήριξης να χρησιμοποιούνται αυτοκόλλητες ταινίες. Στην κατηγορία αυτή αναφέρονται ενδεικτικά ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οθόνες τηλεοράσεων και ηλεκτρονικών υπολογιστών, καταγραφικά, μαγνητοσκόπια (video), μικροσκόπια, επιτραπέζιοι ανεμιστήρες, συσκευές τηλεομοιοτυπίας (fax) κλπ.

Έλεγχος στερέωσης των φωτιστικών και των ανεμιστήρων οροφής. Προτείνεται η στερέωση να γίνεται με αντίστοιχες αλυσίδες αγκύρωσης ώστε να είναι ασφαλείς από πιθανή πτώση.

Στερέωση πινάκων διδασκαλίας, ανακοινώσεων, εργασιών, κάδρων και των χαρτών χρησιμοποιώντας κλειστά άγκιστρα στην ανώτερη πλευρά τους, και αν χρειάζεται λόγω του βάρους του, γωνίες στήριξης στην κατώτερη πλευρά τους στους τοίχους ώστε να αποφευχθεί η περίπτωση πτώσης τους.

Αντικατάσταση μεμονωμένων εστιών θέρμανσης από κεντρική θέρμανση, εφ' όσον είναι δυνατόν. Σε άλλη περίπτωση οι μεμονωμένες εστίες θέρμανσης να τοποθετούνται σε σημεία ώστε να μην εμποδίζουν την έξοδο. Για τις σωλήνες εφ' όσον είναι εξωτερικές, καθώς και για τα σώματα της κεντρικής θέρμανσης θα πρέπει να γίνει στήριξη σε πολλαπλά σημεία ώστε σε πιθανή θραύση τους να αποφευχθεί η πτώση τους.

Αντικατάσταση μεταφερόμενων κρεμαστών ενδυμάτων από άλλες καλά στερεωμένες στους τοίχους, γιατί σε πιθανή πτώση εκτός από την περίπτωση να τραυματίσουν κάποιο άτομο επιπλέον δυσχεραίνουν την έξοδο.

Στερέωση όλων των εξωτερικών καλωδίων του ηλεκτρικού ρεύματος με πολλαπλά σημεία στήριξης, για να αποφευχθούν τραυματισμοί και ηλεκτροπληξίες από πιθανή πτώση τους.

Ασφάλιση όλων των οργάνων και αντιδραστηρίων, που χρησιμοποιούνται στις φυσικές επιστήμες σε κατάλληλες υποδοχές μέσα στις προθήκες και ντουλάπες με σύρτες, ώστε να αποφευχθεί πιθανή πτώση και θραύση τους, διότι δευτερογενώς θα προκληθούν και χημικές αντιδράσεις με απρόβλεπτα αποτελέσματα.

Συντήρηση και στερέωση των διαφόρων τύπων κιγκλιδωμάτων, σε γυμναστήρια και διαδρόμους και κλίμακες, γιατί με πιθανή πτώση τους θα δυσχεραίνουν την έξοδο.

Απομάκρυνση παλαιών ή πλεοναζόντων επίπλων από χώρους που επισκέπτονται μαθητές και εκπαιδευτές, ώστε να μην εμποδίζουν την έξοδο. Τέτοια έπιπλα που συνεχώς απαντώνται είναι θρανία, έδρες, καρέκλες κ.λπ.

Θα πρέπει οι πόρτες της εισόδου – εξόδου του κτιρίου (κανονικά θα πρέπει να υπάρχουν δύο) προς το προαύλιο να είναι ανοικτές, εφ' όσον εντός του κτιρίου πραγματοποιείται οποιαδήποτε δραστηριότητα. Επίσης επειδή η εξωτερική ή εξωτερικές πόρτες προαύλιο χώρου και εξωσχολικού χώρου είναι συνήθως κλειδωμένες θα πρέπει οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί να έχουν πάντα μαζί τους τα κλειδιά και επιπλέον σε σημείο με εύκολη πρόσβαση να υπάρχουν πάντα κλειδιά. Επίσης πρέπει να ορισθεί άτομο ή άτομα που σε περίπτωση σεισμικής δόνησης θα ξεκλειδώσει τις εξώπορτες.

Θα πρέπει στη χωροθέτηση των θρανίων μέσα στις αίθουσες διδασκαλίας να λαμβάνεται υπόψη πάντα ότι τα θρανία πρέπει να είναι μακριά από τζαμαρίες, παράθυρα με τζάμια, βαριά έπιπλα, βιβλιοθήκες ή ράφια (όσο επιτρέπει ο χώρος) καθώς και μεταξύ τους να υπάρχει χώρος ώστε η διαφυγή των μαθητών να γίνεται εύκολα και στον ελάχιστο χρόνο.

Προμήθεια και τοποθέτηση φακών και φαρμακείων για κάθε αίθουσα διδασκαλίας και γραφείο εκπαιδευτικών, σε σημεία με εύκολη πρόσβαση.

Τοποθέτηση πυροσβεστήρων σε σημεία με εύκολη πρόσβαση.

Προμήθεια και τοποθέτηση στους διαδρόμους, αίθουσες και γραφεία και εξωτερικούς χώρους φώτων ασφαλείας.

Προαύλιος χώρος – Υπαίθριοι διάδρομοι – Υπερυψωμένοι υπαίθριοι χώροι

- Στερέωση πινακίδων, ιστών και κεραιών τηλεόρασης
- **Τοποθέτηση τζαμιών ασφαλείας** στις εξωτερικές όψεις του σχολείου
- Απομάκρυνση εναέριων καλωδίων μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος καθώς και ασφάλιση και στερέωση στους τοίχους πιθανών εξωτερικών καλωδίων, διότι αν κοπούν υπάρχει μεγάλος κίνδυνος ηλεκτροπληξίας
- **Απομάκρυνση πιθανών διακοσμητικών στεγάστρων σε εξωτερικές βρύσες.** Τα στέγαστρα θα πρέπει να είναι εύκαμπτες ελαφρές κατασκευές ώστε να υφίστανται το μικρότερο κίνδυνο να υποστούν βλάβες και κατάρρευση.
- Στερέωση των κιγκλιδωμάτων περίφραξης και προστασίας σε υπαίθριους διαδρόμους, κλίμακες και σε υπερυψωμένους υπαίθριους χώρους και
- Στερέωση των κεραμιδιών όπου υπάρχουν.

Ενημέρωση – Εκπαίδευση των μαθητών

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενη παράγραφο, μια σεισμική δόνηση προκαλεί φόβο (το άγνωστο), ανασφάλεια και πανικό. Τα συναισθήματα αυτά στους μαθητές εκδηλώνονται πιο έντονα και λόγω της ηλικίας, δρουν συνήθως ενστικτωδώς όταν αισθανθούν την απειλή που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι ο σεισμός και οι συνέπειές του (δόνηση - βουητό – ανατροπή αντικειμένων κλ.π).

Για να αποφευχθούν και να ελαττωθούν τέτοιες αντιδράσεις, θα πρέπει ο κάθε **εκπαιδευτικός** και ο κάθε **μαθητής** να είναι **ψυχολογικά προετοιμασμένος** να ενεργήσει, αντιμετωπίζοντας την κατάσταση που θα προκύψει, όσο το δυνατό πιο **ψύχραιμα**, δηλαδή να ενεργήσει με **«αντισεισμική συνείδηση και συμπεριφορά»**. Είναι απαραίτητο λοιπόν στην προσεισμική περίοδο να έχουν γίνει οι ακόλουθες ενέργειες:

- **Απόκτηση στοιχειωδών γνώσεων για το φυσικό φαινόμενο του σεισμού** (μέσω εργασιών και συζητήσεων στην τάξη στον κατάλληλο χρόνο). Έτσι οι μαθητές θα απαλλαγούν από πρόσθετες φοβίες που οφείλονται σε άγνοια,
- Διοργάνωση εκδηλώσεων και ομιλιών σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς για ενημέρωση – πληροφόρηση μαθητών και εκπαιδευτικών σε θέματα σχετικά με το σεισμό για την αντισεισμική προστασία.
- **Σύνταξη σχεδίου έκτακτης ανάγκης για κάθε σχολείο**, προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου χώρου, ώστε το σχέδιο αυτό να είναι λειτουργικό και «εύχρηστο» και
- Διοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας μέσα στο χώρο του σχολείου ώστε να εκπαιδευτούν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί. Οι ασκήσεις αυτές μπορεί να αφορούν την αυτοπροστασία στην τάξη κατά τη διάρκεια της σεισμικής δόνησης, την εκκένωση των αιθουσών διδασκαλίας και γενικότερα του κτιρίου αμέσως μετά το σεισμό, καθώς και την ασφαλή παραμονή στο προαύλιο ή την μετάβαση και συγκέντρωση των μαθητών σε κάποιο άλλο χώρο καταφυγής εάν το προαύλιο του σχολείου δεν πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Οι ασκήσεις ετοιμότητας πρέπει να επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα για να εμπεδωθούν από μαθητές και εκπαιδευτικούς, και με παράλληλη πάντοτε χρονομέτρηση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εκπαιδευτικοί σε περίπτωση σεισμού θα κληθούν **να παίξουν πρωτεύοντα και ουσιαστικό ρόλο**. Θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να δράσουν με **ψυχραιμία, ταχύτητα και αποφασιστικότητα** δίνοντας με τη συμπεριφορά τους το παράδειγμα στους μαθητές. Είναι εκείνοι που θα πρέπει να **κατευνάσουν τους φόβους των μαθητών, να αποτρέψουν εκδηλώσεις πανικού** και γενικότερα να λειτουργήσουν γρήγορα, ψύχραιμα και αποτελεσματικά. Η γνώση των κανόνων της αντισεισμικής συμπεριφοράς καθώς και του ρόλου που θα έχει ο καθένας, ανάλογα με τη θέση που θα βρίσκεται τη χρονική στιγμή εκδήλωσης του σεισμού, είναι αυτονόητη, γιατί από τις έγκαιρες κινήσεις του κάθε εκπαιδευτικού θα εξαρτηθεί η οργανωμένη εκκένωση του σχολείου, και κατά συνέπεια η ασφάλεια των μαθητών.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι **οι εκπαιδευτικοί έχουν την αποκλειστική ευθύνη για την προστασία των μαθητών** σε περίπτωση σεισμού στο χώρο του σχολείου. Η ευθύνη αυτή ξεκινά από τη στιγμή εκδήλωσης του σεισμού και τελειώνει με την παράδοση και του τελευταίου μαθητή στους δικούς του.

Τέλος, στην προσπάθεια για ενημέρωση και εκπαίδευση θα πρέπει να συμμετέχουν και οι γονείς ή οι κηδεμόνες των μαθητών ώστε να υπάρχει συντονισμός των ενεργειών σε περίπτωση καταστροφικής σεισμικής δόνησης (π.χ. γνώση του σημείου συγκέντρωσης των μαθητών και όσο το δυνατόν πιο έγκαιρη παραλαβή τους).

Σύνταξη σχεδίου έκτακτης ανάγκης λόγω σεισμού στα σχολεία

Η σύνταξη ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης έχει σαν στόχο την αντιμετώπιση, από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, των συνεπειών της έκτακτης ανάγκης που δημιουργείται λόγω σεισμού με **ψύχραιμες και οργανωμένες** ενέργειες που θα έχουν **σχεδιαστεί και αποφασιστεί προσεισμικά**.

Σ' αυτό περιγράφεται η **πραγματική κατάσταση** των σχολικών χώρων στεγασμένων και υπαιθρίων (π.χ. σχολείο ανάμεσα σε πολυκατοικίες, μικρό προαύλιο, έλλειψη κοντινού χώρου καταφυγής), και **επισημαίνονται** τα δυνητικά επικίνδυνα στοιχεία τα οποία δεν έχουν αρθεί (π.χ. μεγάλες τζαμαρίες, θερμάστρες, αμφιθέατρα με μία έξοδο, τουαλέτες στο υπόγειο, εξωτερικά καλώδια ηλεκτρικού ρεύματος, μεγάλες ντουλάπες μη κατάλληλα στερεωμένες, ανοιχτά ράφια με επικίνδυνα χημικά υλικά, κ.λπ.).

Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης σχεδιάζεται λαμβάνοντας υπ' όψη όλες τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευτηρίων αλλά και όλες τις περιπτώσεις χρόνου εκδήλωσης του σεισμού. Για να είναι λειτουργικό πρέπει να έχει απλή και σαφή μορφή ώστε να γίνεται εύκολα κατανοητό απ' όλους τους φορείς της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς και κηδεμόνες) και να περιλαμβάνει τα εξής:

- Ανάλυση των ενεργειών που πρέπει να γίνουν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από ένα σεισμό,
- **Ανάθεση συγκεκριμένων καθηκόντων σε εκπαιδευτικούς** ανάλογα με τη θέση που θα βρίσκεται ο καθένας από αυτούς τη χρονική στιγμή εκδήλωσης της σεισμικής δόνησης και
- Επιγραμματική αναφορά των απαιτούμενων οδηγιών.

Τα παραπάνω, σκόπιμο είναι να προσαρμόζονται σε διάφορα δεδομένα λειτουργίας της σχολικής μονάδας, όπως:

- Λειτουργία της σχολικής μονάδας σε **πρωινή βάρδια** μόνο,
- Λειτουργία της σχολικής μονάδας σε **πρωινή και απογευματινή βάρδια** και
- Λειτουργία **περισσότερων της μιας σχολικής μονάδας** στο ίδιο εκπαιδευτήριο ή σε γειτνιάζοντα εκπαιδευτήρια, αλλά που χρησιμοποιούν από κοινού τον προαύλιο χώρο. Επίσης θα πρέπει να προβλέπει, κατά το δυνατόν, όλες τις πιθανές συνθήκες λειτουργίας του σχολείου τη χρονική στιγμή του σεισμού, όπως για την **Ωρα**:
 - **Προσέλευσης,**
 - **Μαθήματος,**
 - **Διαλείμματος** που οι μαθητές βρίσκονται στο **προαύλιο,**
 - **Διαλείμματος** που οι μαθητές βρίσκονται στο **εσωτερικό του κτιρίου,** λόγω των άσχημων καιρικών συνθηκών και
 - **Σχολάσματος.**

Πως συντάσσεται ένα σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης

Στο σχέδιο έκτακτης ανάγκης για σεισμό, περιλαμβάνονται σκαριφήματα των κατόψεων των ορόφων, με αρίθμηση των αιθουσών, καθώς και του προαυλίου του σχολείου.

Στα σκαριφήματα των κατόψεων καθορίζονται τα εξής:

- Αναγράφεται η σειρά εκκένωσης των αιθουσών,

- **Καθορίζονται και σχεδιάζονται οι διαδρομές διαφυγής** που θα ακολουθήσουν οι μαθητές από
 - τις αίθουσες διδασκαλίας προς τους χώρους συγκέντρωσης,
 - **Επισημαίνονται** με ειδικά σύμβολα τα πιθανά **επικίνδυνα σημεία** μέσα και έξω από το κτίριο. Σκόπιμο είναι να υπάρχει και η αντίστοιχη **μόνιμη σηματοδότησή τους** μέσα στο κτίριο ή όπου αλλού κρίνεται σκόπιμο όπως π.χ. στους χώρους συγκέντρωσης και τις διαδρομές διαφυγής.
 - **Σημειώνονται οι θέσεις των κεντρικών παροχών** των δικτύων ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος καθώς και σύντομες οδηγίες λειτουργίας τους και
 - Οριοθετούνται **οι χώροι καταφυγής και συγκέντρωσης** των μαθητών στο προαύλιο του σχολικού συγκροτήματος. Σε περίπτωση μεγάλου ή διαμορφωμένου σε τμήματα προαυλίου, καθορίζονται οι επιμέρους χώροι καταφυγής στους οποίους θα συγκεντρωθούν οι μαθητές από συγκεκριμένες και προκαθορισμένες αίθουσες.
 - Σε σκαρίφημα της ευρύτερης περιοχής του σχολείου καθορίζονται:
 - **Οι χώροι καταφυγής και συγκέντρωσης** των μαθητών **κοντά στο σχολείο** σε περίπτωση που το προαύλιο δεν προσφέρεται ή έχει καταστεί ακατάλληλο και επικίνδυνο για την παραμονή μαθητών σε αυτό μετά το σεισμό. Κατάλληλοι χώροι για τη χρήση αυτή είναι: πλατείες, αθλητικές εγκαταστάσεις, προαύλιο εκκλησιών, κενά οικοπέδα κ.λπ. και
 - **Οι συγκεκριμένες διαδρομές διαφυγής** προς τους εκτός σχολείου χώρους συγκέντρωσης. Για την επιλογή των οδών διαφυγής ή προσέγγισης στους χώρους καταφυγής και συγκέντρωσης θα πρέπει να **αποκλειστούν στενοί δρόμοι**, διότι υπάρχει κίνδυνος να έχουν καταστεί επικίνδυνοι.
 - Σημειώνεται ότι με την ευθύνη των εκπαιδευτικών ενημερώνονται και εγγράφως οι οικογένειες των μαθητών για τους εντός του σχολείου προεπιλεγμένους χώρους συγκέντρωσης.
Τέλος θετικό είναι να αναγράφονται τα διάφορα στάδια ενδεικτικά, και το χρονικό περιθώριο εφαρμογής τους, το οποίο έχει προκύψει από τις ασκήσεις ετοιμότητας.
 - Ο γενικός υπεύθυνος του σχεδίου, ο οποίος έχει την ευθύνη για την εκπόνηση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης καθώς και για οργάνωση, την εκπαίδευση, την προετοιμασία και τον συντονισμό του προσωπικού.
 - Ο υπεύθυνος διάσωσης όσων κινδυνεύουν
 - Ο υπεύθυνος και ο βοηθός για την παροχή των πρώτων βοηθειών
 - Ο υπεύθυνος πυρόσβεσης
 - Ο υπεύθυνος και ο βοηθός του για την μέριμνα και την φροντίδα των μαθητών
 - Ο υπεύθυνος παρουσιών και καταγραφής των μαθητών ο οποίος :
 - 1.Αναζητά τους μαθητές που δεν έχουν παρουσιαστεί στους χώρους συγκέντρωσης,
 - 2.Καταγράφει τους μαθητές που παραλαμβάνονται από συγγενικά τους πρόσωπα,
 - 3.Αποφασίζει για την μετακίνηση των μαθητών συνοδεία εκπαιδευτικών και την παράδοση των στους οικείους τους.
 - Ο υπεύθυνος δικτύων ο οποίος θα μεριμνήσει εφόσον κριθεί αναγκαίο , για την διακοπή των παροχών ύδρευσης ,ηλεκτρισμού ή φυσικού αερίου.
 - Ο υπεύθυνος για τον περιορισμό των μαθητών στο προαύλιο και την απομάκρυνση των από επικίνδυνα σημεία.
 - Ο υπεύθυνος για την οργανωμένη και ασφαλή εκκένωση του σχολείου. Το περιεχόμενο του σχεδίου έκτακτης ανάγκης διανέμεται σε όλους τους εκπαιδευτικούς καθώς και στον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων.
Οι μαθητές με επαναλαμβανόμενες ασκήσεις ετοιμότητας οι οποίες θα βασίζονται στο συγκεκριμένο σχέδιο θα κληθούν να τις εφαρμόσουν κατατοπισμένοι, ενημερωμένοι, έτοιμοι και ψύχραιμοι.

Ενέργειες σε πιθανό σεισμό

Ο σεισμός δεν προειδοποιεί, μπορεί οποιαδήποτε χρονική στιγμή, την ώρα που οι μαθητές προσεύχονται, βρίσκονται στην αίθουσα και κάνουν μάθημα, την ώρα προσέλευσης την ώρα του διαλείμματος ή την ώρα που σχολάνε.

Ιδιαίτερα την ώρα της προσευχής χρειάζεται προσοχή γιατί υπάρχει μια σχετική χαλαρότητα από όλους καθώς υπάρχουν μαθητές που βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία και θα πρέπει να αντιδράσουν ανάλογα με το σημείο εντός ή εκτός του σχολείου όπου και αν βρίσκονται.

Σεισμός την ώρα του μαθήματος

Κατά την διάρκεια της δόνησης:

- Οι μαθητές μπαίνουν αμέσως κάτω από τα θρανία και ο εκπαιδευτικός κάτω από το γραφείο για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο σεισμός. Όλοι κρατούν σταθερά το ένα πόδι του επίπλου κάτω από το οποίο βρίσκονται. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται τραυματισμοί από την πτώση δομικών υλικών (π.χ σοβάδες) αλλά και άλλα υλικά όπως φωτιστικά , ντουλάπες βιβλία, τζάμια. Άλλωστε στην πράξη έχει αποδειχτεί ότι όποιος ξαπλώσει μπρούμυτα αυξάνει την πιθανότητα επιβίωσης ακόμη και σε κατάρρευση του κτιρίου. Κατά συνέπεια:
- όσο μικρότερος είναι ο όγκος τόσο μεγαλύτερες πιθανότητες επιβίωσης υπάρχουν.
- Περιμένουν ψύχραιμα οδηγίες από τον εκπαιδευτικό.
- Δεν εγκαταλείπουν το κτίριο στη διάρκεια του σεισμού
- Δεν πλησιάζουν κοντά σε παράθυρα
- Δεν βγαίνουν σε ταρατσες ή μπαλκόνια
- Δεν προσπαθούν να διαφύγουν από τα παράθυρα
- Δεν χρησιμοποιούν ανελκυστήρα αν υπάρχει
- Και όσοι είναι έξω δεν μπαίνουν μέσα στο κτίριο αλλά απομακρύνονται από αυτό.

Μετά το τέλος της σεισμικής δόνησης

Εκκένωση των αιθουσών

- Κάποιος από το προσωπικό ή ακόμα και ο ίδιος ο διευθυντής ανοίγουν τις πόρτες όσο πιο γρήγορα γίνεται και κάποιος αναλαμβάνει να διακόψει τις παροχές νερού και ηλεκτρικού.

Ο εκπαιδευτικός φροντίζει για την εκκένωση της αίθουσας του:

- Ανοίγει την πόρτα της αίθουσας. Εδώ θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βάση γιατί ανοίγοντας την πόρτα προς τα έξω υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να τραυματισθεί κάποιος διερχόμενος μαθητής αλλά και ανοίγοντας προς τα μέσα να τραυματισθεί κάποιος εξαιτίας του συνωστισμού.
- Ελέγχει την κατάσταση του κτιρίου και επισημαίνει τα επικίνδυνα σημεία στους μαθητές όπως ντουλάπες, βιβλιοθήκες κ.α και τους συντονίζει ώστε η αποχώρηση να γίνει με ψυχραιμία ,τάξη και προσοχή.
- Καθοδηγεί τους μαθητές προς την έξοδο και τους επισημαίνει να κρατούν την τσάντα πάνω από το κεφάλι τους.

- Η εκκένωση του κτιρίου γίνεται άμεσα αρχίζοντας από τις τάξεις που βρίσκονται πιο κοντά στην έξοδο, ενώ στους άλλους ορόφους ξεκινώντας από τις τάξεις που βρίσκονται πιο κοντά στις σκάλες. Ο εκπαιδευτικός ελέγχει την κατάσταση της σκάλας και δίνει το σύνθημα εκκένωσης.

Χώρος συγκέντρωσης

Ως χώρος συγκέντρωσης ορίζεται το προαύλιο του σχολείου αμέσως μετά την εκκένωση των αιθουσών. Τα μέτρα προστασίας που λαμβάνονται και οι ενέργειες που γίνονται άμεσα είναι:

- Οι εκπαιδευτικοί συγκεντρώνουν τους μαθητές και παίρνουν παρουσίες.
- Αν υπάρχουν απόντες κάποιοι εκπαιδευτικού μπαίνουν στο κτίριο και τους αναζητούν.
- Αν υπάρχουν μικροπυρκαγιές η ομάδα πυρασφάλειας τις σβήνει.
- Κανένας μαθητής δεν μπαίνει στο κτίριο γιατί υπάρχει κίνδυνος μετασεισμών.
- Οι μαθητές μένουν σε απόσταση τουλάχιστον πέντε μέτρων μακριά από το κτίριο.
- Δεν καταναλώνει κανείς νερό της βρύσης γιατί υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης του εξαιτίας των γεωλογικών αναταράξεων στην περιοχή.
- Αποφεύγεται από όλους το άγγιγμα τυχόν πεσμένων ή κομμένων καλωδίων.
- Όλοι παραμένουν στο προαύλιο μέχρι να υπάρξει ενημέρωση για την ασφαλή αποχώρηση όλων.
- Αν υπάρχουν παγιδευμένοι εκπαιδευτικοί οι μαθητές εντός του σχολείου ειδοποιούνται η Πυροσβεστική –ΕΜΑΚ και το ΕΚΑΒ.
- Αν το προαύλιο είναι μικρό επιβάλλεται η μετάβαση των μαθητών σε γειτονικό μεγαλύτερο και ασφαλέστερο χώρο ο οποίος είναι γνωστός από πριν, ενώ για την μετάβαση των μαθητών ακολουθείται η εξής διαδικασία:
- Κάποιο μέλος του διδακτικού προσωπικού πηγαίνει και ελέγχει τον χώρο και διαλέγει την ασφαλέστερη και συντομότερη διαδρομή.
- Ακολουθεί η μετάβαση των μαθητών σε ομάδες των 10-15 ατόμων με ένα τουλάχιστον συνοδό η κάθε ομάδα.

Σεισμός κατά την διάρκεια του διαλείμματος

Κατά την διάρκεια της δόνησης.

- Όσοι βρίσκονται μέσα στο σχολείο δεν βγαίνουν έξω αλλά λαμβάνουν τις προφυλάξεις που έχουν ήδη μάθει .
- Όσοι βρίσκονται στο προαύλιο παραμένουν εκεί, δεν κινούνται προς την είσοδο του σχολείου αντίθετα απομακρύνονται από αυτό.
- Με το τέλος της δόνησης συγκεντρώνονται όλοι στο προαύλιο, μακριά από το κτίριο και καταμετρούνται από τους εκπαιδευτικούς.
- Ακολουθεί έλεγχος των αιθουσών, εκκενώνονται όλοι οι χώροι και παραμένουν όλοι στο προαύλιο και ακολουθούν τις οδηγίες της επίσημης πολιτείας και δεν βασίζονται σε φήμες.
- Την ώρα της αποχώρησης η κατάσταση που επικρατεί είναι συνήθως παρόμοια με αυτή της άφιξης και της προσευχής και απαιτείται αυξημένη ετοιμότητα.
- Τέλος στην διάρκεια της αντισεισμικής εκπαίδευσης καλό θα ήταν να προετοιμάζονται οι μαθητές και για την ενδεχόμενη μεταστέγαση σε άλλο κτίριο.

Άσκηση ετοιμότητας σε σχολικό κτίριο

Μέσα στο πλαίσιο της αντισεισμικής εξάσκησης εκπαιδευτικών και μαθητών, κρίνεται απαραίτητη η παρουσίαση μιας προγραμματισμένης άσκησης σε όλα τα στάδια της:

- Ορίζεται η ημερομηνία της άσκησης και ανακοινώνεται στους μαθητές. Οι προειδοποιημένες ασκήσεις ελαχιστοποιούν την δημιουργία ανησυχίας, των φημών και προετοιμάζουν ψυχολογικά καλύτερα τους μαθητές.
- Την ημέρα της άσκησης γνωστοποιούνται στους μαθητές τα συνθηματικά και οι ήχοι που έχουν σχέση με την άσκηση, την αρχή και το τέλος της που θα γίνουν από το κουδούνι, την σειρήνα ή κάποιο άλλο μέσο.
- Με το που ακούγεται ο πρώτος συνθηματικός ήχος ο εκπαιδευτικός φωνάζει: **Σεισμός όλοι κάτω από τα θρανία**, ενώ ο ίδιος προφυλάσσεται κάτω από την έδρα κρατώντας το ένα πόδι της. **Κανείς δεν μετακινείται**.
- Ηχεί το σύνθημα της λήξης του σεισμού και αρχίζει η φάση της εκκένωσης. Ο εκπαιδευτικός ανοίγει με προσοχή την πόρτα, ελέγχει τον διάδρομο και περιμένει την σειρά εκκένωσης της τάξης. Ακολούθως δίνει την εντολή να εκκενωθεί η τάξη μόλις ολοκληρωθεί αυτή της προηγούμενης. Υπενθυμίζει δε στα παιδιά να κρατήσουν κάτι πάνω από τα κεφάλια των όπως την σάκα τους καθώς και προκαθορισμένο χώρο συγκέντρωσης.
- Η μετακίνηση γίνεται με ψυχραιμία, ταχύτητα και με το ένα παιδί πίσω από το άλλο. Αν το πλάτος το επιτρέπει μπορεί να αποχωρούν τα παιδιά σε δυάδες. Το σημαντικότερο όμως είναι ο ρυθμός ώστε να αποφευχθεί ο συνωστισμός.
- Ο εκπαιδευτικός της πρώτης αίθουσας παραμένει στο διάδρομο ή στην έξοδο και ελέγχει την πορεία των μαθητών.

Θα ήταν σκόπιμο η άσκηση να επαναλαμβάνεται τακτικά ώστε να πετύχουμε την εμπέδωση των ενεργειών. Παράλληλα η γνώση των μικρών μαθητών μεταφέρεται στην τοπική κοινωνία σε περιπτώσεις που θα την χρειαστούν αν βρίσκονται μακριά από την σχολική μονάδα.

Σχέδιο ετοιμότητας αντισεισμικής προστασίας

Κατάρτιση Σχεδίου:

Γίνεται σύσκεψη όλου του προσωπικού, με αντικείμενο «Μέτρα αντισεισμικής προστασίας». Εξετάζονται οι ιδιαιτερότητες του κτιρίου και του αυλείου χώρου, οι ευθύνες που επωμίζονται οι εκπαιδευτικοί του Σχολείου και προβαίνουμε στη σύνταξη του παρόντος σχεδίου ετοιμότητας για την καλύτερη προστασία και φύλαξη σε περίπτωση σεισμού.

Α' Ενέργειες πριν από το σεισμό.

1. Λεπτομερειακή ενημέρωση του διδακτικού προσωπικού επί του σχεδίου.
2. Ενημέρωση των μαθητών κάθε τάξης από τον υπεύθυνο δάσκαλο για τον τρόπο δράσης.
3. Μαθητές και εκπαιδευτικοί έρχονται σε γνωριμία με όλο το σχολικό χώρο: εσωτερική σκάλα, είσοδοι, έξοδοι, διαδρομές ταχείας και ασφαλούς εγκατάλειψης του κτιρίου, αύλειος χώρος, χώρος συγκέντρωσης.
4. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τη χρήση των διακοπών ηλεκτρικού και νερού καθώς και των πυροσβεστήρων.
5. Ελέγχεται να μην υπάρχουν μεγάλα αντικείμενα σε υψηλά σημεία ή να στερεώνονται καλά.
6. Ασφαλίζεται το αρχείο του σχολείου.
7. Συγκεντρώνεται υλικό Α' βοηθειών και τοποθετείται σε ένα σταθερό μεταλλικό κουτί, στο ισόγειο του κτιρίου, και σε ένα σακίδιο στο χώρο του Γραφείου.
8. Ελέγχεται καθημερινά η ελεύθερη προσπέλαση στις κύριες εξόδους του κτιρίου οι οποίες **καθημερινά είναι ανοικτές** καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του σχολείου.
9. Ενημέρωση των γονέων για την παραλαβή των μαθητών σε περίπτωση σεισμού.
10. Ενημερώνοντας και ασκώντας συνεχώς τους μαθητές μας, με ασκήσεις ετοιμότητας σε τακτά χρονικά διαστήματα, προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο του σεισμού σαν ένα φυσικό φαινόμενο και να εξοικειωθούμε με τις επιβαλλόμενες ενέργειες προς αποφυγή πανικού.

Β' Ενέργειες κατά και μετά το σεισμό.

α. Αν ο σεισμός γίνει την ώρα του διαλείμματος.

1. Κατά την ώρα του διαλείμματος όλοι οι μαθητές βρίσκονται στο προαύλιο του σχολείου. (πίσω και μπροστά)
2. Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί απομακρύνουν τους μαθητές από τα κτίρια που περιβάλλουν το προαύλιο και τους συγκεντρώνουν στα σημεία συγκέντρωσης που είναι ήδη γνωστά. (κέντρο προαυλίου).
3. Όλοι όσοι βρίσκονται μέσα στο κτίριο (εκπ/κοί, μαθητές, γονείς) καλύπτονται σε ασφαλή σημεία (κάτω από γραφεία, θρανία, πλαίσια θυρών). Στη συνέχεια κατευθύνονται στους προκαθορισμένους τόπους συγκέντρωσης στο προαύλιο του σχολείου στον ελάχιστο δυνατό χρόνο. Το ίδιο κάνουν και οι μαθητές του πίσω προαυλίου, οι οποίοι οδηγούνται με ασφάλεια και χωρίς πανικό από τον εφημερεύοντα εκπαιδευτικό του πίσω προαυλίου.
4. Ο Δ/ντής, αφού ελέγξει τους χώρους του ισογείου, για τυχόν εγκλωβισμένους, και κλείσει τον διακόπτη του ηλεκτρικού ρεύματος κατευθύνεται στο χώρο συγκέντρωσης.

5. Οι ίδιες ενέργειες γίνονται και στον α΄ όροφο του κτιρίου από τον υποδ/ντή ή από τον εφημερεύοντα του μπροστινού προαυλίου.

β. Αν ο σεισμός γίνει κατά την ώρα διαλείμματος βροχερής ημέρας κατά την οποία οι μαθητές παραμένουν στο κτίριο.

1. Οι εφημερεύοντες εκπ/κοί φωνάζουν «σεισμός» και καλούν τους μαθητές να καλυφθούν σε ασφαλή σημεία (κάτω από θρανία, γραφεία πλαίσια θυρών),για όσο χρόνο διαρκούν οι δονήσεις, και στη συνέχεια κατευθύνονται προς το κλιμακοστάσιο και τις εξόδους των αιθουσών και με τη συνδρομή και των άλλων εκπαιδευτικών του σχολείου, οδηγούν τους μαθητές με ταχύτητα, αλλά χωρίς πανικό στο προαύλιο και στο γνωστό χώρο συγκέντρωσης.
2. Ο Δ/ντής και ο Υπ/ντής ενεργούν σύμφωνα με τα εδάφια 4,5 της παραγράφου α.

γ. Αν ο σεισμός γίνει την ώρα του μαθήματος.

1. Ο εκπαιδευτικός κάθε τάξης δίνει το παράγγελμα «σεισμός».
Μπαίνουν όλοι κάτω από τα θρανία χωρίς πανικό και παραμένουν εκεί μέχρι το πέρας των δονήσεων.
2. Ο Δ/ντής κλείνει το γενικό διακόπτη του ηλεκτρικού στο ισόγειο και κινείται προς το κλιμακοστάσιο, για να διευκολύνει τη γρήγορη και ομαλή έξοδο των μαθητών του α΄ ορόφου.
3. Με το πέρας των σεισμικών δονήσεων δίνεται από το Δ/ντή το σήμα εκκένωσης του κτιρίου (τρία παρατεταμένα σφυρίγματα και αρχίζει η έξοδος των μαθητών από τις τάξεις με την εξής σειρά χωρίς πανικό.

Ισόγειο

Οι μαθητές των (π.χ Α, Β΄,Γ΄) τάξεων εξέρχονται από τις αίθουσές τους και κατευθύνονται στο χώρο συγκέντρωσης (κέντρο του μπροστινού προαυλίου).

Η έξοδος των μαθητών του ισογείου γίνεται ταυτόχρονα, μετά το σύνθημα εκκένωσης του κτιρίου, αφού υπάρχει η δυνατότητα χρησιμοποίησης διαφορετικών εξόδων.

1^{ος} Όροφος

Κατέρχονται από τη σκάλα με επιμέλεια, ασφάλεια και ηρεμία οδηγούμενοι από τους δ/λους οι μαθητές των τμημάτων με την εξής σειρά: (π.χ. ΣΤ΄,Δ΄,Ε΄,Τμήμα Ένταξης,) μαθητές που τυχόν θα υπάρχουν στην αίθουσα πληροφορικής και στην αίθουσα προβολών και εξέρχονται του κτιρίου κατευθυνόμενοι στο χώρο συγκέντρωσης (κέντρο του μπροστινού προαυλίου).

Οι μαθητές, οι οποίοι κατά την ώρα του σεισμού αθλούνται στο πίσω προαύλιο ή στη διαμορφωμένη για το λόγο αυτό αίθουσα του υπογείου, οδηγούνται μετά το πέρας των σεισμικών δονήσεων στο κέντρο της πίσω αυλής και στη συνέχεια με ασφάλεια και χωρίς πανικό στην μπροστινή αυλή.

4. Με την ολοκλήρωση της εξόδου ο Δ/ντής ελέγχει τους χώρους του ισογείου, για να βεβαιωθεί ότι όλοι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί έχουν εγκαταλείψει το κτίριο. Στην ίδια ενέργεια προβαίνει στον α' όροφο ο Υπ/ντής.
5. Γίνεται καταμέτρηση των μαθητών στο χώρο συγκέντρωσης και ελέγχεται η σωματική τους κατάσταση, για τυχόν μικροτραυματισμούς, οι οποίοι αντιμετωπίζονται από τους εκπαιδευτικούς: αναφέρονται **(ονομαστικά)**
- 6 οι οποίοι φροντίζουν και για τη μεταφορά του φαρμακευτικού υλικού στο χώρο συγκέντρωσης των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί,..... φροντίζουν για την ψυχολογική στήριξη των μαθητών, την επικοινωνία με τους γονείς και την ασφαλή αποχώρηση των μαθητών από το χώρο του σχολείου.
7. Σε περίπτωση σοβαρών τραυματισμών ή εγκλωβισμού μαθητών – εκπαιδευτικών εντός του κτιρίου, ο Δ/ντής επικοινωνεί και ζητά βοήθεια από Πυροσβεστική Υπηρεσία, Νοσοκομείο, Αστυνομική Δ/ση, ενημερώνοντας ταυτόχρονα τη Δ/ση Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης. Γίνεται προσπάθεια απεγκλωβισμού και ψυχολογικής στήριξης των θυμάτων από τους εκπαιδευτικούς (αναφέρονται ονομαστικά), Αν εκδηλωθεί φωτιά η ομάδα πυρασφάλειας, που αποτελείται από αναφέρονται ονομαστικάμε ότι εξοπλισμό μπορούν να χρησιμοποιήσουν από τα σημεία πυρόσβεσης του κτιρίου, αναλαμβάνουν δράση αμέσως χωρίς να περιμένουν εντολή από το συντονιστή.
8. Συντονιστής εφαρμογής του σχεδίου ορίζεται ο Δ/ντής, σε περίπτωση απουσίας του ο Υπ/ντής και σε απουσία και των δύο ο αρχαιότερος υπηρεσιακά εκπαιδευτικός.
9. Οι εκπαιδευτικοί παραμένουν υποχρεωτικά στο χώρο του σχολείου μέχρι να αποχωρήσει με ασφάλεια και ο τελευταίος μαθητής και ενημερωθούν από το Δ/ντή του Σχολείου ότι η κατάσταση έκτακτης ανάγκης έχει λήξει.
10. Οι ενέργειες δράσης των παραγράφων 4,5,6,7,8,9 της περίπτωσης (γ) εφαρμόζονται, εάν απαιτηθεί, και στις περιπτώσεις (α,β).

δ. Αν ο σεισμός γίνει την ώρα λειτουργίας του τμήματος του ολοήμερου σχολείου(13.15-16.15).

Η υπεύθυνη εκπαιδευτικός με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών ειδικοτήτων, που βρίσκονται στο σχολείο τη στιγμή εκείνη, οδηγούν, μετά το πέρας των δονήσεων, τους μαθητές στο χώρο συγκέντρωσης και ενεργούν σύμφωνα με όσα περιγράφονται στις παραγράφους 4,5,6,7,8,9 της περίπτωσης (γ) του παρόντος σχεδίου, ενημερώνοντας άμεσα το Δ/ντή του Σχολείου.

ε. Μεταστέγαση Σχολείου .

Σε περίπτωση που διαπιστώσουμε ζημιές στο διδακτήριο θα ειδοποιηθεί αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Νομού που θα αποφασίσει για την καταλληλότητα του κτιρίου.

Αν το κτίριο κριθεί ακατάλληλο προτείνουμε τη μεταστέγαση του Σχολείου μας στο διδακτήριο του

Ο Διευθυντής του Σχολείου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Οι φωτογραφίες, τα σκίτσα, οι χάρτες και τα δεδομένα των σεισμών προέρχονται από τον Ο.Α.Σ.Π., το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο, το Ι.Τ.Σ.Α.Κ., και άλλες πηγές που αναφέρονται στην βιβλιογραφία. Κούρου Α., Πανουτσοπούλου Μ., Βαγγελάτου Ο., Μπεργιαννάκη Ι., Πετρόπουλος Ν., Παρχαρίδης Ι., Κουσκουνά Β. (2006): «Σεισμοί και Άνθρωπος. Ενημέρωση – Προστασία – Αποκατάσταση», Πατάκης, Αθήνα, 40 σελ.
- Λέκκας Ε. (1996). «Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές», Αθήνα 278σελ.
- Ο.Α.Σ.Π. 2008.: «Μαθαίνοντας για το Σεισμό & τα Μέτρα Προστασίας: Οδηγίες για Άτομα με Αναπηρία», Γκουντρομίχου Χρ., Αθήνα, 32 σελ. Ο.Α.Σ.Π. (1999 και 2007): «Σεισμός - Η Γνώση είναι Προστασία» των: Κούρου Α., Παπαδάκης Π., Παναγιωτοπούλου Δ., Πανουτσοπούλου Μ., Access, Αθήνα, 104 σελ..
- Ο.Α.Σ.Π. 2000 (Ε΄ Έκδοση): «Σεισμός - Ας είμαστε προετοιμασμένοι», Αθήνα, 10 σελ.
- Παπαζάχος Β., & Παπαζάχου Κ., (1989). «Οι σεισμοί της Ελλάδας», Ζήτη - Θεσσαλονίκη, 356 σελ.
- Παπαζάχος Β., & Δρακόπουλος Ι., (1992). «Σεισμοί και Μέτρα Προστασίας», Ζήτη - Θεσσαλονίκη, 109 σελ.
- Παπαζάχος Β., & Παπαζάχος Κ., (2003). «Οι σεισμοί της Ελλάδας», Ζήτη - Θεσσαλονίκη, 286 σελ.
- Σαπουντζάκη Κ., (2001). «Εκκένωση κτιρίων και καταφυγή πληθυσμού σε ασφαλείς χώρους μετά το σεισμό», Ο.Α.Σ.Π., 88 σελ.
- International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, (2004). «World Disasters Report 2004 – Focus on community resilience», ATAR Roto Presse - Switzerland, 231pp
- Morris N., (2003). «Earthquakes», Ticktock Entertainment Ltd UK, 32pp
- Papanikolaou D (1998). “The geotectonic position of Nisyrow within the Hellenic Arc”, Newsletter of the ECPFE (1998) Issue 2,48pp
- United Nations & IDNDR (1998). «Prevention begins with Information», 40pp.
- United States Geological Survey & Southern California Earthquake Center, (1995). «Putting Down Roots in Earthquake Country», 28pp.
- www.oasp.gr (Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας -Ο.Α.Σ.Π.)
- <http://www.itsak.gr> (Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών)
- www.gein.noa.gr (Γεωδυναμικό Ινστιτούτο Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών)
- www.fema.org (Federal Emergency Management Agency – FEMA)
- www.civilprotection.gr (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας)
- <http://earthquake.usgs.gov/> (United States Geological Survey/National Earthquake Information Center)
- www.prh.noaa.gov/itic/ (International Tsunami Information Center)
- www.scec.org/ (Southern California Earthquake Center)
- www.unesco.org/science (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
- www.city.kobe.jp/cityoffice
- www.unisdr.org (International Strategy for Disaster Reduction)
- <http://en.wikipedia.org>
- www.minenv.gr